Digitale nieuwsbrief van boekhandel de rooie rat * november 2010

ROOIE RAT BERICHTEN

de rooie rat
politieke boekhandel
voor het *andere* boek

Oudegracht 65
3511 AD Utrecht
tel: (030) 2317189
fax: (030) 2311922
rooierat@rooierat.nl
www.rooierat.nl

VERS VAN DE PERS

- E. Altvater. Der Grosze Krach. Westfälisches Dampfboot, € 21,-
- U. Beck en A. Poferl (red.). Grosse Armut, grosser Reichtum. Suhrkamp, € 19,50
- K. Hendrikse. Geloven in een God die niet bestaat. Nieuw Amsterdam, € 16,50
- F. Jameson. Valences of the Dialectic. Verso, € 18,-
- K. Johannisson. Kamers van de melancholie. Ambo, € 24,95
- S. Labovic. En we gaan nog niet naar huis, Gastarbeiderskinderen over hun jeugd. Nieuw Amsterdam, € 17,95
- J. Peeters. (red.) Een veerkrachtige samenleving, Sociaal werk en duurzame ontwikkeling. EPO, € 19,50
- J. Sacco. Footnotes in Gaza. Metropolitan Books, € 25,-
- R. Safranski. Goethe en Schiller. Atlas, € 34,90
- S. Singh en E. Ernst. Bekocht of behandeld? De Arbeiderspers, € 25,-
- R. Vaneigem. Handbuch der Lebenskunst für die jungen Generationen. Nautilus, € 21,-
- J. Vrielink. Van haat gesproken? Een rechtsantropologisch onderzoek naar de bestrijding van rasgerelateerde uitingsdelicten in België. Maklu, € 68,50
- R. Wamper (red.) Rechte Diskurspiraterien. Strategien der Aneignung linker Codes, Symbole und Aktionsformen. Unrast, € 21,20
- R. Wijnberg. En mijn tafelheer is Plato, Filosofische kijk op de actualiteit. De Bezige Bij, €18,90

Muren isoleren (en ispireren)

Er zijn door de jaren heen overal op de wereld de meest bizarre muren gebouwd. Zo staat de langste moderne muur, eigenlijk een schutswal, in de door Marokko bezette Westelijke Sahara, langs de grens met Algerije, om te voorkomen dat de vrijheidsstrijders van Polisario de Westelijke Sahara intrekken. Andere actuele muren staan om de Spaanse enclaves Cueta en Melilla in Marokko, om te voorkomen dat Afrikaanse immigranten 'Europa' daar al bereiken, in Slowakije rond een nederzetting waar Roma wonen en de meest bekende muur was natuurlijk die in Berlijn, die de stad in een oostelijk en westelijk deel verdeelde. Wat het vallen van die muur in 1989 duidelijk maakte is dat de muur nooit in haar eentje valt; er is een soort van 'regime change' voor nodig, ingezet door een enorme druk van de slachtoffers van de afscheiding zelf.

Verreweg de meest controversiële muur is brisant genoeg een relatief jong bouwwerk, en zelfs nog niet eens voltooid; de afscheiding die de Israëlische regering sinds 2002 rond en op de Westelijke Jordaanoever bouwt. Nou, muur, dat valt reuze mee hoor, roepen de voorstanders telkens als er kritiek oplaait. Slechts 42 kilometer bestaat uit muur. De resterende (tot nu toe gebouwde) 320 kilometer (van de geplande 700 kilometer, de afstand tussen Londen en Zurich) bestaat uit 50-meter brede stroken hek, prikkeldraad, patrouillewegen, greppels, zand en een elektronisch observatiesysteem. Oftewel, of je nu voor een betonnen plaat van 9 meter hoog staat (die in Berlijn was 4 meter hoog) of het alternatief zoals hiervoor beschreven; je komt er niet langs of overheen. En waar mensen beperkt worden in hun bewegingsvrijheid, waar hun land wordt gestolen, waar ze van familie en vrienden worden gescheiden, ontstaat verzet. (Overigens staat er sinds 1993 rond de Gaza-strook ook een muur).

Buiten dat de 'muur' op de Westelijke Jordaanoever in 2004 door het Internationale Gerechtshof in Den Haag als illegaal werd bestempeld, een uitspraak die Israël naast zich neerlegde, is de muur ook mikpunt van lokale en internationale activisten. De meest roemruchte artiest die zich uitleefde op de grijze betonnen vlakken van de muur is natuurlijk de Engelse graffitiartiest Banksy. Toen ik een aantal jaar geleden rondreisde in Palestina, vertelde de taxichauffeur natuurlijk dat hij Banksy een keer achter in zijn taxi had, maar dat pas later doorhad. Op dat moment reden we langs een deel van de muur waarop in reusachtige witte letters 'Ctrl + Alt = Delete' stond gekalkt. Niet direct kunst, maar wel een boodschap die bleef hangen. Nu heeft William Parry, een freelance journalist en fotograaf en maat van Banksy, een fotoboek samengesteld. Volgens een lezer is de muur 'het grootste protestdoek van de wereld' en Parry heeft dat treffend in beeld gebracht. De kleurenfoto's zijn prachtig, veel van de schilderingen raak in hun eenvoud. Zo heeft een familie die een goedlopend restaurant bestierde in Bethlehem, maar dat door het geweld rond de tweede Intifada moest sluiten, simpelweg hun menukaart op de muur geschilderd. Opvallend is dat de expliciet bombastische politieke 'murals', zoals je die aantreft in bijvoorbeeld Belfast of Havanna, vrijwel ontbreken. In plaats daarvan zie je staan 'Ik wil mijn bal terug!', of een citaat van de Ierse hongerstaker-tot-de-dood Bobby Sands.

En het boek gaat verder dan foto's, dan kan ook niet anders in deze situatie. Het verhaalt over de invloed van de muur op het leven van mensen. Plots betonnen platen in je straat, door je buurt, rond je land met olijfbomen. De mensen in het boek en het boek stralen ontegenzeggelijk uit dat dit ook weer een van de hardnekkige druppels is die uiteindelijk ook deze muur zal doen vallen. Maar dat werkt alleen als zoveel mogelijk mensen kennis nemen van harde werkelijkheid, en van de veerkracht en creativiteit van mensen die zich verzetten. Daar is op den duur geen muur of afscheiding tegen bestand.

Jeroen Bosch

TIP

Nieuwe Redrat-strip

In 2009 verscheen na een zeer, zeer lange stilte een nieuw deel van de strip Redrat. Die viel bij ons zeer in de smaak. Verheugend is het daarom dat er nu weer twee nieuwe afleveringen in een bundel zijn uitgegeven door boekhandel Het Fort van Sjakoo. Thematisch staan de 'islam' en 'leegheid' van het bestaan van veel mensen centraal.

Johannes van de Weert, *De Avonturen van Redrat deel 13 & 14, Het bedrog & Eenzaamheid.* Uitgeverij Fort van Sjakoo, € 15

P.S. 1 Halverwege oktober deed justitie een inval bij het kraanverhuurbedrijf Riwal in Dordrecht wegens verdenking van betrokkenheid bij de bouw van de Israëlische muur op de Westelijke Jordaanoever. De verdenking is niets minder dan oorlogsmisdrijven en misdaden tegen de menselijkheid. Wordt vervolgd.

P.S. 2 Tijdens de 'Internationale Actieweek tegen de Apartheidsmuur' van 9 t/m 17 november trekt een 'Muurkaravaan' door Nederland langs verschillende steden, met een afbeelding van de Israëlische Apartheidsmuur. Doel is het uitdelen van informatie en het verzamelen van handtekeningen voor het Burgerinitiatief 'Sloop de Muur'. Deze handtekeningen zullen aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Bij voldoende handtekeningen is de regering verplicht om dit in behandeling te nemen. Zie www.palestina-komitee.nl/agenda/423

William Parry, *Against the Wall, the art of resistance in Palestine.* Pluto Press, € 20,95

'Op de dag dat Wosjtsjev het dertigjarige jubileum vierde van zijn privéleven, kreeg hij ontslag op de kleine machinefabriek [..] Hij [werd] uit de productie verwijderd in verband met toenemende futloosheid en een neiging tot nadenken temidden van het algemene arbeidstempo.'

Uit: *De bouwput* van Andrej Platonov

Wilders bestrijdt de islam met de techniek van het anti-communisme

Aanleiding: Prof. M. Fennema: Geert Wilders. Tovenaarsleerling (2010)

De vragen die recensenten stellen naar het wetenschappelijk karakter van het boek van Prof. Meindert Fennema (Groene Amsterdammer 14-10) zijn volgens mij onterecht. Misschien dat de opvallend betrokken schrijfstijl vanFennema tegenstaat, politiek inhoudelijk is de analyse zeker de moeite van het lezen waard.

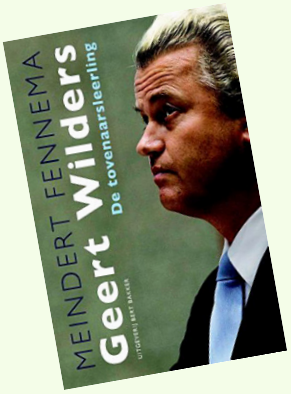

Een punt van kritiek is denk ik wel dat het boek beslist geen biografie is en Fennema geen biograaf van Wilders genoemd kan worden. Fennema geeft weliswaar enkele rake psychologische typeringen, maar over bijvoorbeeld Wilders' jeugd en het (traditioneel katholieke) milieu waarin hij opgroeide wordt niets uitgediept. Wilders lijkt te worden geboren in de jaren negentig hetgeen aansluit op uitspraken die Fennema aanhaalt waarin Wilders 20 jaar terug en vooruit kijkt.

Wel lezen we dat Wilders omstreeks 9-11 in een huwelijkscrisis verkeert en dat hij, "die alleen voor de politiek leefde sinds 1990", in dezelfde periode tijdelijk werkloos wordt omdat de VVD de verkiezingen verliest. Fennema schat Wilders' zelfvertrouwen niet al te hoog in gezien zijn onzekere houding bij het aanschaffen van kleding en een auto. In debat met VVD-kamerleden voelt hij zich intellectueel regelmatig de mindere. Vandaar de subtitel tovenaarsléérling? Maar goed, zijn huwelijk blijft overeind en misschien is daarom de bewering van zijn vrouw extra relevant als zij tegen Fennema het vermoeden uitspreekt dat Wilders' radicalisering met betrekking tot de islam een pathologische kant heeft. In deze sfeer spreekt PVV-lid Tomlow in het NRC (12-10) over de "dictatoriale trekjes" van de PVV-leider.

Vriend en vijand zijn het er over eens dat Wilders een opvallend radicaal politicus is, dat hij om politieke aandacht schreeuwt en dat er door toedoen van de media sprake is van iemand die zichzelf overschreeuwt. Als het persoonlijke politiek is, dan laat Wilders zich goed kennen. Zo is er al een politieke interpretatie van zijn kapsel: het staat voor de verhulling van zijn Indische afkomst en de redenering dat hij opgroeit in een na-oorlogs milieu waar men zich na de vlucht uit Indonesië het liefst 200% Nederlands staatsburger voelt, hetgeen niet strookt met onze islamitische medeburgers die Wilders verwijt nog geen 50% Nederlander te zijn. Deze systematiek in het in- en uitsluiten van mensen doet me denken aan de Koude Oorlog.

Fennema, zelf ex-CPN-er, kan zich waarschijnlijk nog goed herinneren hoe communisten en hun *fellow travellers*, al dan niet aan de leiband van Moskou of Peking, verdacht werden van on-Nederlands gedrag. Rechts Nederland had destijds een sterk vermoeden dat communisten hier net als elders in de wereld de maatschappelijk orde fundamenteel bedreigden. Dat men via politieke staking met geweld de boel wilde overnemen.

De vergelijking tussen communisme en islam werd in 1949, als de communisten in China de macht grijpen en Palestina definitief door de Israëlische staat wordt veroverd, door de Fransman Jules Monnerot uitgewerkt in het boek *Sociologie du Communisme*.

In de redenering van Monnerot vallen enkele elementen op die in het huidige islamdebat opnieuw van zich doen spreken: het islamitische doel, de vestiging van een kalifaat, is vergelijkbaar met de communistische strategie van de wereldrevolutie. In beide gevallen stoort men zich niet aan nationale grenzen. Grenzeloosheid is kenmerkend voor het gewelddadige karakter van deze politiek-godsdienstige bewegingen. Als het gaat om het vullen van partijkassen of het bouwen van een moskee speelden/spelen Moskou en Mekka een belangrijke rol. Dat islamieten net als communisten niet te vertrouwen zijn en dat beiden als een vijfde colonne met een dubbele agenda werk(t)en valt steeds vaker te beluisteren.

Als we nu stellen dat Wilders met zijn anti-islam standpunten methodes gebruikt zoals die destijds tijdens de Koude Oorlog normaal waren, dan kan dit idee versterkt worden door te letten op het historische perspectief waarin Fennema de komst van Wilders en zijn PVV plaatst.

Fennema maakt duidelijk dat de PVV een voorgeschiedenis heeft die reikt tot in de politieke strijd van de dertiger jaren. Zo lezen we dat Wilders een voorstander is van de "militante democratie" uit die tijd. Als we niet vergeten zijn dat de felle politieke strijd die hier bedoeld wordt resulteerde in het aan de macht komen van fascistisch georiënteerde meerderheden in Duitsland, Italië en Spanje, dan herinnert Fennema ons aan een "belangrijk antwoord" (Pechtold) van Wilders in een Kamerdebat: "Ik heb betoogd om als democraat in de Kamer te vechten voor een meerderheid voor mijn standpunt". Bijvoorbeeld: "Iedereen past zich aan onze dominante cultuur aan. Wie dat niet doet, is hier over twintig jaar niet meer. Die wordt het land uitgezet".

De aanval op het multiculturalisme, en met name de verbindingen tussen links en de allochtone kiezers, staat centraal in het verkiezingsprogramma "Klare wijn" uit 2006. Sindsdien houdt Wilders rekening met een "dreigende revival van links", en deze "dient subiet te worden gestopt".

Voor dit doel is alles geoorloofd. Bijvoorbeeld: spreken over massa-immigratie terwijl er meer mensen weggaan dan bijkomen. In onzekere tijden bespeelt Wilders hiermee de massapsychologische gevoelens die Erich Fromm in zijn nog steeds actuele boek "Angst voor de Vrijheid", de ware naam voor de PVV, schetste. Ofwel, de PVV als Partij (bestemd) voor de Vrijheid zal deze bestemming niet halen omdat ze niet een Partij is (in het bezit) van de Vrijheid, juist vanwege dat ene lid.

Het boek van Fennema is ook aan te raden omdat het op tal van punten wijst die in het huidige politieke (media)klimaat aan de orde zijn. Daarbij neemt hij ons mee naar de ontstaansvoorwaarden van de PVV in de negentiger jaren en kan zijn verhaal tegelijk gezien worden als een mogelijk (donker) scenario voor de toekomst.

Het ontstaan van de PVV, en dat lijkt tegenwoordig vanwege de PVV-invloed op het CDA wat op de achtergrond te raken, is het resultaat van een slepende partijpolitieke crisis binnen de VVD. Bolkestein, aldus Fennema, is degene die in het begin van de negentiger jaren de knuppel in het hoenderhok gooit: de VVD wil de verzorgingsstaat terugdringen en vervangen door een sociaal ministelsel. De liberalen moeten niet enkel uit opportunisme maar ook principieel het christendom omarmen om in de globalisering weer wat steviger op de culturele benen te staan. En, *last but not least*: Bolkestein blaast nieuw leven in de islamofobie en spreekt voortaan over het gevaar van massa-immigratie.

Fennema ziet Bolkestein als de leermeester van Rutte en Wilders. Vanuit deze kwalificatie zou het een onderzoek waard zijn om te kijken naar de rol van Bolkestein in het ontstaan van het partijpolitieke concurrentiemechanisme op rechts. Linkse partijen zouden daar van kunnen leren dat je niet moet streven naar een fusie maar juist welbewust moet werken aan een historisch blok van een gematigd linkse en een radicaal linkse partij.

Hoewel Fennema meedoet aan het door elkaar halen van linkse en rechtse standpunten, een verwarring die in de dertiger jaren ook aanwijsbaar was en destijds binnen de nazi-ideologie bewust werd gestimuleerd, komt Wilders op hoofdlijnen duidelijk als een rechts nationalistisch politicus uit de bus. Zijn opvatting van staat en maatschappij doet denken aan Hobbes: een minimale staat die streng en straffend tegenover zijn geatomiseerde burgers staat. Die maatschappij kent slechts twee groepen: de zelfstandigen, de (oudere) mensen met succes en de slachtoffers. Zij staan tegenover het tuig, de profiteurs en de hufters, zoals onze premier het zo netjes in zijn eerste televisietoespraak zei. Deze *losers* hebben het aan zichzelf te wijten en in de kritische aandacht van de media voor hun falen werkt het mechanisme van een alsmaar ruwer taalgebruik, dat, in de schaarste van het meest politiek grove, functioneel is voor dat deel van de entertainmentindustrie dat zich enkel richt op kijkcijfers en reclame inkomsten.

In het boek van Fennema stuit de lezer om de paar pagina's op de megafoonfunctie die de media spelen in de opkomst van de PVV. De berichtenstroom van De Telegraaf is als het ware buiten haar oevers getreden. Maar een analyse van de politieke krachten die in dit proces een rol spelen wordt niet gegeven. Hetzelfde geldt voor de financiering van de partijkas van de PVV. Omdat de PVV slechts een deel van de overheidssteun krijgt en geen leden en dus geen inkomsten uit contributie heeft, is de partij extra afhankelijk van externe geldschieters. Intussen weten we wel dat volgens Tomlow de geldgiften voor de PVV die "regelmatig" uit de VS komen "van levensbelang" zijn.

Dat de PVV geen partijstructuur kent zoals de andere politieke formaties in ons land, is dacht ik nooit eerder voorgekomen. Daarom is het zo vreemd dat hieraan nog steeds geen ruime aandacht is besteed. Om een debat hierover uit te lokken zou ik willen wijzen op een mogelijk gevaarlijke consequentie: het ceasarisme. Een partij zónder een brede partijorganisatie onder leiding van één man is namelijk des te sterker aangewezen op de ruimte die het vindt of creëert binnen de staatsstructuur. Letten we hierbij op de verschillende elementen in de PVV-strategie-naar-de-macht, dan zien we naast een minimale staatsstructuur als gevolg van verregaande teruggave van belastingen en ontslagen ambtenaren in de zachte sector, een openlijke aanval op de neutraliteit van zowel de rechterlijke macht als op die van het Koningshuis, koningin Beatrix in het bijzonder. In dit verband moet met kracht worden aangedrongen op de hervorming van de PVV-partijorganisatie en zal met name links in de bres moeten springen voor de autonomie van beide staatsorganen. Hun corrigerende evenwichtsfunctie zal Nederland in de toekomst hard nodig hebben.

Joop Maassen, politicoloog en boekhandelaar voor de Rooie Rat

Het Kapitaal in stripvorm

Een roman of historisch verhaal in een strip transformeren is een fluitje van een cent. Het script ligt er al. De hoofdpersonen en de eventuele intrige ook. Dan wordt het tekenen geblazen en wat dialogen in een ballon plakken. Maar een theoretisch werk als Das Kapital van Marx in stripvorm brengen is bij mijn weten nog nooit eerder geprobeerd. Welnu uitgeverij Epo komt ermee.

Wat meteen opvalt is dat de strip blijkbaar voor het jonge publiek is bedoeld, weinig tot geen tekst bevat en dat men het verhaal van de uitbuiting van het proletariaat eens niet heeft gedramatiseerd met behulp van een herkenbare historische achtergrond. Het verhaal is simpel. De jonge kaasboer Robin op de kaasmarkt ziet zijn omzet stijgen want de kaas die zijn vader maakt op de boerderij is lekkerder dan die van de concurrentie. Daniël komt langs met de idee om de productie uit te breiden. Hij zorgt voor het benodigde kapitaal om een fabriekshal en arbeiders in te huren. De massaproductie aan de lopende band start. Intussen vernemen we hoe winst wordt gemaakt, dat het geïnvesteerde kapitaal aan de geldschieter Daniël moet worden terugbetaald en dat de arbeiders tot de laatste druppel zweet worden uitgeperst. Want de lening moet worden afbetaald, zo niet dan zal de kapitaalverstrekker het onderpand komen opeisen. En dat is de boerderij-kazerij van de vader.

Het hele verhaal wordt gekruid met allerlei morele overwegingen. De vader is als kleine warenproducent tegen het avontuur van zijn zoon. Liever arm maar netjes blijven, dus zich niet aan de geldillusie overgeven. Zoon Robin wil rijk worden, want dan zal hij ooit de dokter kunnen betalen. Hij ziet dat zijn vriendinnetje met wie hij ooit had willen trouwen, nu in de prostitutie zit. Rijken trouwen alleen met rijken. Verkeren in dure restaurants. Dat wringt bij Robin, want die ervaart nu dagelijks dat hij zelf een radertje in het uitbuitingssysteem is geworden. Ook hij is "vervreemd". Eruit stappen kan niet zo maar. Want geldschieter Daniël zet hem onder druk en leert hem, samen met de binnengekomen ploegbaas, dat uitbuiting gepaard gaat met meedogenloos optreden tegen arbeidersverzet. Dat wordt dan ook hardhandig onderdrukt. En desnoods wordt de politie erbij geroepen om een staking te breken. Hoe het allemaal afloopt, dat vernemen we in het aangekondigde tweede deel.

Wat te denken van deze aanpak om Das Kapital in een verhaaltje te gieten? Als het de bedoeling is een jong publiek aan te spreken, dan kan het helpen om wat te dramatiseren en te moraliseren. En ook om zo weinig mogelijk tekst toe te voegen. Rest uiteraard de kwaliteit van het beeldmateriaal zelf. Welnu, alles is zwart-wit. Terwijl jongeren kleurendruk willen. Hoewel er afwisselend veel close-ups en situatieplaatjes worden gepresenteerd, heeft de scenarist het zich wel erg gemakkelijk gemaakt. De tekenaar verdient een eerste prijs voor houterigheid. Dat is allicht typisch Japans, want daar komt deze strip vandaan. Op de structuur van het verhaal zelf valt ook wat af te dingen. De moraliserende invalshoek biedt weinig ademruimte voor verdere verdieping van de maatschappelijke en politieke tegenstellingen. Maar misschien komt dat allemaal in het tweede deel nog aan bod.

André Mommen

Karl Marx. *Het Kapitaal*, Deel I. EPO, € 18,50

Ansichtkaarten over nationalisme en totalitair denken in Nederland

Recent verscheen een set van vijf ansichtkaarten over het opkomende extreem-rechtse gedachtegoed in de parlementaire politiek in Nederland.Thematisch zijn de kaarten tamelijk homogeen: PVV/Wilders en Verdonk voeren de boventoon. De vormgeving en stijl van de kaarten is daarentegen vrij divers; tekening, collage, lino. Eén kaart van de vijf is al eerder verspreid. Voor meer informatie over die kaart: aff.skynetblogs.be/archive/2010/09/30/nederland-gidsland.html.

De ansichtkaarten zitten in een handig zakje en zijn voor de lieve som van **€** 4,25 in je bezit.

Agenda's en kalenders voor 2011

Er zijn weer agenda's en scheurkalenders, niet alles is op voorraad maar je kunt al wel vast bestellen. Mis je iets op deze lijst, dan kunnen we altijd kijken of het voor je besteld kan worden. Mail dan naar rooierat@rooierat.nl.

Solidariteitsagenda

luxe weekagenda *klein rood of zwart*	€ 11,95
luxe grote weekagenda *rood*	€ 17,95
basic kleine weekagenda *zwart*	€ 8,95
micro weekagenda *zilvergroen*	€ 8,95
grote dagagenda *rood of zwart*	€ 18,95
kleine dagagenda *rood*	€ 13,95

Novibagenda

Novibkalender	€ 21,95
Bureau-agenda	€ 18,95
Agenda normaal	€ 14,95
Wereldagenda	€ 12,95

Scheurkalenders

Filosofie scheurkalender	€ 15,95
Fokke & Sukke	€ 13,95
Loesje	€ 13,95
Historische scheurkalender	€ 15,95

Divers

anargenda	€ 6,75
Antifaschistischen Taschenkalender	€ 7,50
Behrümter Frauen	€ 10,50
Wir Frauen	€ 7,-
Opzij vrouwenagenda	€ 12,50
Homogenda	€ 15,95
Basta agenda	€ 7,90
Queerfeministischer Taschenkalender	€ 7,50
Amnesty agenda	€ 9,95

Expositie Wereldverbeteraars! 75 jaar IISG

De enige bewaard gebleven handgeschreven pagina van het *Communistisch Manifest* van Marx, boeken van de RAF uit de Stammheim-gevangenis, affiches uit de hele wereld en veel meer belangrijk historisch materiaal voor het eerst te zien.

Van 29 oktober 2010 t/m 30 januari 2011 zijn topstukken uit het IISG te zien bij de Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam in de tentoonstelling *Wereldverbeteraars! 75 jaar IISG*.

Wereldverbeteraars zijn van alle tijden en alle gezindten. De collecties van het IISG zijn er vol van. De tentoonstelling toont een keuze uit verzamelgeschiedenis met 'wereldverbeteraars' als rode draad. Hun wereldwijde idealisme en maatschappelijk activisme heeft grote gevolgen gehad, van de Franse en Russische revoluties, de Spaanse Burgeroorlog en de onafhankelijkheid van Indonesië tot krakersrellen, Greenpeace-acties en antiglobalistisch protest. De tentoonstelling weerspiegelt dat.

Te zien in de tentoonstelling zijn o.a. een exemplaar uit 1518 van *Utopia* van Thomas More, diverse handschriften van Karl Marx, een kunstwerk van provo Robert Jasper Grootveld, schilderijen van de Birmese politieke gevangene Htein Lin en actiemateriaal van Amnesty International en Greenpeace.

De tentoonstelling markeert het 75-jarig bestaan van het IISG. Het instituut werd in 1935 opgericht na de machtsgreep van Hitler in Duitsland en legt zich toe op het verzamelen van archieven van oppositionele bewegingen. In de beginjaren vonden het archief van de Duitse socialistische beweging en de door Stalin bedreigde archieven van Russische revolutionairen een veilig onderkomen bij het IISG. Na de Tweede Wereldoorlog kregen bedreigde archieven van organisaties en personen uit bijvoorbeeld Turkije, Iran en Indonesië bij het IISG onderdak. Ook bevordert het IISG historisch onderzoek naar 'wereldverbeteraars'.

Locatie: Bijzondere Collecties UvA, Oude Turfmarkt 129 ⋆ 1012 GC Amsterdam

Openingstijden: di t/m vrij 10.00–17.00 ⋆ za en zo 13.00–17.00. Maandags gesloten